Uitspraak Geschillencommissie Kifid nr. 2022-0993

(mr. F.H.E. Boerma, voorzitter en mr. K. van Oort, secretaris)

Klacht ontvangen op	27 september 2022
Ingediend door	de heer [naam], namens VvE [naam VvE], verder te noemen de VvE
Tegen	De Volksbank N.V., houdende onder de naam ASN Bank gevestigd te Utrecht, verder te noemen de bank
Datum uitspraak	28 november 2022
Aard uitspraak	Bindend advies
Uitkomst	Vordering afgewezen

Samenvatting

Kostenstijging spaarrekeningen. De VvE stelt dat de bank de voorgestelde doorberekening van kosten voor klantonderzoek niet mag doorvoeren. Er is volgens de VvE sprake van discriminatie en bovendien dienen deze kosten onder de algemene kosten van de bank te vallen. De commissie wijst de vordering af.

1. Procedure

1.1 De behandelend commissie, verder te noemen de commissie, beslist op basis van het reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de VvE;) het verweerschrift van de bank; 4) de repliek van de VvE en 5) de dupliek van de bank.

1.2 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.

1.3 De VvE en de bank hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 De VvE houdt twee (spaar)rekeningen aan bij de bank. Op deze rekeningen is (onder meer) het Reglement Spaarrekeningen ASN Bank Zakelijk van toepassing (hierna: het reglement).

Het reglement bepaalt het volgende:

"(…) ***10 kosten***
De bank kan de rekeninghouder kosten in rekening brengen voor haar dienstverlening. Deze kosten kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op het gebruik van de Rekening en de daaraan verbonden faciliteiten. De bank mag deze kosten ten laste van de Rekening brengen, ook als daardoor een negatief saldo ontstaat. Voor zover de bank kosten in rekening brengt staan deze vermeld in de Informatiewijzer Zakelijk. (…)

24 wijzigingen
1. De bank heeft altijd het recht de Overeenkomst, dit Reglement en de overige voorwaarden die horen bij de Overeenkomst, eenzijdig te wijzigen.
2.Deze wijzigingen gaan in op de door de bank aangegeven datum. De bank laat dit tenminste dertig dagen voordat de wijzingen ingaat aan de Klant weten. (…)
3.Als de Klant niet akkoord is met de wijzigingen, dan kan hij de Overeenkomst opzeggen. (…)"

2.2 Per brief van 26 augustus 2022 heeft de bank de VvE het volgende geschreven:

"(…) U heeft een of meer zakelijke rekeningen bij ASN Bank. (…) Helaas ontkomen we er niet aan om de kosten voor het gebruik van onze zakelijke rekeningen per 1 oktober 2022 te verhogen.
(…)
Wat gaat er veranderen?
- *U gaat een vast bedrag per maand betalen als bijdrage in de kosten voor klantonderzoek. U betaalt deze bijdrage naast de reguliere kosten voor het gebruik van uw zakelijke rekening(en).*

(…)
De hoogte van de bijdrage is afhankelijk van uw rechtsvorm, want onderzoek naar sommige rechtsvormen kost gemiddeld meer tijd dan andere.
(…)

Rechtsvorm	**Maandelijkse kosten (ex btw)**
Eenmanszaak, vennootschap onder firma (vof) en maatschap	€ 1,50
Vereniging en stichting	€ 3,00
Besloten vennootschap (bv), commanditaire vennootschap (cv) en coöperatie	€ 5,00
Vereniging van eigenaars (VvE)	€ 7,50
Overige rechtsvormen	€ 7,50

(…)
Bent u het niet eens met de wijzigingen? Dan kunt u uw rekening altijd opheffen. (…)"

2.3 Voornoemde kosten zijn met ingang van 1 oktober 2022 opgenomen in de Informatiewijzer Zakelijk.

De klacht en vordering

2.4 De VvE vordert dat de bank de doorberekening van de kosten terugdraait, dan wel dat zij het lagere tarief voor verenigingen in rekening brengt.

2.5 De VvE legt hieraan het volgende ten grondslag. Het is principieel onjuist dat er een tarief wordt ingevoerd voor de kosten van het klantonderzoek. Dit dient onder de algemene kosten van de bank te vallen. Daarnaast is er sprake van discriminatie, omdat er een onderscheid wordt gemaakt tussen verenigingen en VvE's. VvE's zijn ook verenigingen en het is daarom onjuist dat voor VvE's een hoger tarief geldt. De VvE houdt bovendien slechts twee spaarrekeningen aan bij de bank, waar niets mee wordt gedaan. De VvE ontvangt drie keer per jaar informatie van de bank over de rekening en verder niets. De bank hoeft dus weinig kosten te maken met betrekking tot de VvE, zodat het onredelijk is dat zij een tarief voor klantonderzoek moeten betalen.

Het verweer

2.6 De bank heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consument. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

3.1 De commissie dient de vraag te beantwoorden of de bank de kosten voor klant-onderzoek (op deze manier) bij de VvE in rekening mag brengen. Naar het oordeel van de commissie mag de bank dit doen. Dit zal hieronder worden toegelicht.

Mocht de bank de wijziging doorvoeren?

3.2 Als uitgangspunt geldt dat de bank een zekere mate van contractsvrijheid toekomt. Dat betekent dat de bank in beginsel zelf mag bepalen of en onder welke voorwaarden zij een overeenkomst sluit of wijzigt.[1] Deze contractsvrijheid kan worden beperkt indien sprake is van misbruik van bevoegdheid, schending van de geldende wet- en regelgeving of als de bank in de gegeven omstandigheden van haar vrijheid op een naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbare wijze gebruik maakt. De commissie past de nodige terughoudendheid toe bij een beroep op misbruik van bevoegdheid of een beroep op de beperkende werking van de redelijkheid en billijkheid, gelet op de aard van de artikelen 3:13 BW en 6:248 BW.

[1] Zie bijvoorbeeld ook Geschillencommissie Kifid 2022-0391, 2021-1058, 2021-1050, 2021-0767, 2021-0028, 2019-777, 2018-517 en 2018-475, te vinden op www.kifid.nl.

3.3 Tussen partijen is op zichzelf niet in geschil dat de bank cliëntonderzoek dient te verrichten en dat dit kosten met zich meebrengt. De VvE stelt echter dat het doorberekenen van deze kosten aan een specifieke groep klanten principieel onjuist is. De bank heeft dit betwist en voert aan dat het juist redelijk is om de kosten door te berekenen aan de klanten op wie deze kosten betrekking hebben. Dit verweer slaagt. De commissie ziet niet in waarom het onredelijk zou zijn om de kosten die voor een specifieke groep klanten wordt gemaakt, ook bij de desbetreffende klanten neer te leggen. Naar het oordeel van de commissie is dit niet naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar en maakt de bank hiermee ook geen misbruik van haar bevoegdheid.

3.4 In dit geval heeft de bank op grond van artikel 10 en 24 van het reglement (zie 2.1) de bevoegdheid om deze kosten bij haar klanten in rekening te brengen en hierin eventueel wijzigingen aan te brengen. De bank heeft zich aan de vereisten uit het reglement gehouden, door de wijziging minimaal 30 dagen van tevoren aan te kondigen en de VvE de mogelijkheid te bieden de rekening op te heffen als zij het met deze wijziging niet eens is. De bank mocht deze wijziging in beginsel dan ook doorvoeren.

Is sprake van discriminatie?

3.5 De VvE stelt dat sprake is van discriminatie, omdat de kosten voor VvE's hoger zijn dan de kosten voor overige verenigingen. De bank heeft dit betwist en heeft toegelicht dat het klantonderzoek naar VvE's gemiddeld genomen meer tijd in beslag neemt dan het klantonderzoek bij overige verenigingen. Dit komt onder meer doordat er vaak een beheerder in de structuur is opgenomen, het complexer is om de eigendom en de zeggenschap inzichtelijk te maken, de bank om te kunnen voldoen aan de wet- en regelgeving de UBO's (Ultimate Beneficial Owners, kort gezegd uiteindelijk belang-hebbenden) dient te identificeren en binnen een VvE sprake is van meerdere eigenaren en moet worden beoordeeld welk percentage een eigenaar heeft, omdat een eigenaar op basis daarvan mogelijk een UBO is. Dit maakt de kosten aanzienlijk hoger dan bij overige verenigingen, aldus de bank.

3.6 Van discriminatie kan alleen sprake zijn indien in een gelijk geval de ene rechtspersoon anders wordt behandeld dan de andere. Daarvan is in dit geval geen sprake. De bank heeft bij verweer uitgebreid toegelicht waarom klantonderzoek bij de VvE meer kosten met zich meebrengt dan klantonderzoek bij overige verenigingen. De VvE heeft dit onvoldoende gemotiveerd betwist. Dit betekent dat er geen sprake is van een gelijk geval en dat daarmee geen sprake is van discriminatie jegens VvE's ten opzichte van andere verenigingen.

Mag de bank voor alle VvE's dezelfde kosten in rekening brengen?

3.7 De VvE stelt dat in haar specifieke situatie geen uitgebreid klantonderzoek nodig is en dat de kosten dus beperkt zijn, omdat er slechts beperkte activiteit is op de rekeningen. Dit maakt echter niet dat sprake is van discriminatie. De bank behandelt alle VvE's immers gelijk, zodat ook op dat punt van discriminatie geen sprake is.

3.8 Het valt naar het oordeel van de commissie daarnaast onder de onder 3.1 genoemde beleidsvrijheid van de bank om de kosten op deze wijze aan een specifieke groep klanten door te berekenen. Dat de kosten wellicht niet voor al deze klanten even hoog zijn, maakt op zichzelf niet dat de doorberekening dan naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is of dat de bank misbruik maakt van haar bevoegdheid. De bank mag dus bij alle VvE's gelijke kosten in rekening brengen.

Conclusie

3.9 Het voorgaande leidt tot de conclusie dat de bank de kosten voor klantonderzoek bij de VvE in rekening mag brengen. De vordering wordt afgewezen.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is bindend. Of u tegen deze uitspraak beroep kunt instellen, kunt u nalezen in regel 7 van het Reglement Commissie van Beroep Kifid – vanaf 1 april 2022, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten. In regel 18.1 van dat reglement is bepaald dat beroep kan worden ingesteld tot 6 weken na de dag van deze uitspraak. Meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen 2 weken na verzending van de uitspraak kunt u schriftelijk verzoeken een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout te herstellen. De beslissing in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 2 weken na verzending van de uitspraak schriftelijk verzoeken de uitspraak aan te vullen als u vindt dat niet op alle onderdelen van uw vordering is beslist. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de Geschillencommissie Kifid niet op al uw argumenten is ingegaan. Meer informatie hierover staat onder vraag 58 en 59 van het Reglement Geschillencommissie Kifid – vanaf 1 april 2022, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Contactgegevens Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999
Website: www.kifid.nl